

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z BIOLOGII, CHEMII, FIZYKI, GEOGRAFII, PRZYRODY

CELE OCENIANIA

Ocenianie i sprawdzanie jest integralnym elementem procesu nauczania i powinno występować w różnych formach oraz we wszystkich jego etapach.

Ocenianie wewnętrznych osiągnięć edukacyjnych uczniów z biologii, chemii, fizyki, geografii i przyrody polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępu w opanowaniu przez ucznia wiadomości w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania.

Celami sprawdzania osiągnięć uczniów na różnych ogniwach lekcji są:

- dostarczanie informacji o stopniu opanowania wiedzy i umiejętności przez ucznia na danym etapie kształcenia,
- wykrycie luk i błędów wiedzy ucznia
- wskazanie uczniom w jaki sposób mogą luki w wiedzy uzupełnić, a błędy poprawić,
- uwzględnić zaangażowanie, staranność i wkład pracy ucznia,
- wdrażanie uczniów do samooceny i umiejętności planowania nauki,
- prognozować przyszłe wyniki nauczania,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- stanowić pomoc przy planowaniu czynności nauczycielskich i opracowywaniu scenariuszy działań dydaktycznych,
- uzmysłowić nauczycielowi konieczność zmiany modyfikacji czy też kontynuacji metod pracy z uczniem, a zatem dawać podstawę do ewaluacji programu

KRYTERIA OCEN I FORMUŁOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

1. Oceny osiągnięć uczniów dokonywane są na podstawie hierarchii wymagań tak, aby spełnienie wyższych wymagań uwarunkowane było spełnieniem wymagań niższych. W celu hierarchizacji wymagań na poszczególne stopnie proponowane jest przyjęcie następujących kryteriów:
 - łatwość nauczania zagadnień (przystępność dla uczniów),
 - doniosłość naukowa przekazywanych treści,
 - niezbędność wewnątrzprzedmiotowa dla opanowania kolejnych tematów z przedmiotu,
 - użyteczność w życiu codziennym,
2. Systematyczne ocenianie wiedzy i umiejętności ucznia w różnych formach w warunkach zapewniających obiektywność oceny.
3. Stopnie są jawne dla uczniów i ich rodziców. Na prośbę rodziców oceny są uzasadniane.

Uczeń (lub jego rodzice) otrzymują informację o otrzymanej ocenie częściowej prze wpis do dziennika elektronicznego.

4. Ocenione prace kontrolne (sprawdziany wiadomości i umiejętności), których oceny mają znaczny wpływ na ocenę semestralną rodzice mogą przejrzeć podczas trwania „drzwi otwartych”.
5. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
6. Ocenianiu podlegają odpowiedzi ustne lub pisemne kartkówki z trzech ostatnich zajęć (kartkówka może trwać 15-30 minut i nie wymaga wcześniejszej zapowiedzi, mogą pojawić się również kartkówki, które wcześniej nie zostały zapowiedziane), aktywność na lekcji, prace domowe. Znak graficzny „parafka” oznacza fakt oglądania pracy przez nauczyciela bez sprawdzania jej zawartości merytorycznej.
7. Ocenie podlegają:
 - 1) kartkówki-waga 2
 - 2) karty pracy-waga 1
 - 3) sprawdziany-waga 3
 - 4) testy-waga 3
 - 5) prezentacje-waga 1
 - 6) projekty-waga 2
 - 7) odpowiedzi ustne-waga 2
 - 8) prace domowe-waga 1
 - 9) praca na lekcji-waga 1
 - 10) zeszyt ćwiczeń i zeszyt przedmiotowy-waga 1
 - 11) inne.

Istnieje możliwość zmiany wagi za określoną działalność w zależności od stopnia trudności.

8. Prace pisemne są obowiązkowe dla każdego ucznia.
9. Uczeń nieobecny na pracy pisemnej ma obowiązek przystąpić do niej w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później jednak niż w ciągu 14 dni po ostatnim dniu nieobecności. Niewywiązanie się z ustalonego terminu skutkuje wpisaniem oceny niedostatecznej do dziennika elektronicznego. Przypadki losowe omawiane są indywidualnie z nauczycielem i ustalany jest nowy termin.
10. Uczeń może poprawić każdą ocenę, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od uzyskania oceny. Przypadki losowe omawiane są indywidualnie z nauczycielem i ustalany jest nowy termin.

11. Niesamodzielne pisanie przez ucznia pracy kontrolnej skutkuje wpisaniem oceny niedostatecznej do dziennika elektronicznego bez możliwości jej poprawy.

12. Przyjmuje się poniższą szczegółową punktację wyjściową – czyli próg uzyskania ocen z prac pisemnych. Jest ona oparta na szkolnych kryteriach oceniania.

Ocena	Ocena (słownie)	Procentowy udział punktów
1	Niedostateczny	0 – 29 %
2-	Dopuszczający –	30 – 35 %
2	Dopuszczający	36 – 45 %
2+	Dopuszczający +	46 – 49 %
3-	Dostateczny –	50 – 53 %
3	Dostateczny	54 – 69 %
3+	Dostateczny +	70 – 74 %
4-	Dobry –	75 – 79 %
4	Dobry	80 – 85 %
4+	Dobry +	86 – 89 %
5-	Bardzo dobry -	90 – 92 %
5	Bardzo dobry	93 – 96 %
5+	Bardzo dobry +	97 – 99 %
6	Celujący	100 % i powyżej

Ogólne szkolne kryteria oceniania:

Ocena	Ocena (słownie)	Procentowy udział punktów
1	Niedostateczny	0-29%
2	Dopuszczający	30-49%
3	Dostateczny	50-74%
4	Dobry	75-89%
5	Bardzo dobry	90-99%
6	Celujący	100% i powyżej

13. Sposób ustalania ocen cząstkowych z biologii, chemii, fizyki, geografii i przyrody jest podawany uczniom na pierwszych zajęciach w danym roku szkolnym, oraz przypominany w miarę potrzeb.
14. Przy wystawianiu oceny nauczyciel kieruje się następującymi kryteriami ogólnymi:
- zakres i jakość wiadomości,
 - rozumienie materiału,
 - posługiwanie się i operowanie nabytymi wiadomościami,
 - kultura przekazywania wiadomości.
15. Wymagania edukacyjne dostosowane są do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
16. Uczeń ma prawo zgłoszenia w ciągu okresu dwa razy nieprzygotowania do każdego z zajęć edukacyjnych:
17. Za każde kolejne nieprzygotowanie do zajęć (np.: brak pracy domowej, zeszytu przedmiotowego, podręczników) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Nieprzygotowanie nie zwalnia ucznia z aktywności na zajęciach lekcyjnych.
18. Na zajęciach z biologii, chemii, fizyki, geografii i przyrody obowiązuje średnia ważona. Kryterium uzyskania wyższej oceny to 0,75 i więcej. Np., jeśli uczeń uzyska średnią na semestr lub na koniec roku szkolnego 4,74 nauczyciel wystawia ocenę dobrą, jeśli np., 4,75 ocenę bardzo dobrą.
19. Dopuszcza się zadawanie prac domowych na okres dni wolnych od zajęć edukacyjnych.

20. Wymagania dla uczniów posiadających opinię lub orzeczenie
Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu.

I. Podczas oceniania:

- dostosowanie wymagań edukacyjne do indywidualnych możliwości ucznia,
- dobór metod i form oceniania do indywidualnych możliwości ucznia,
- podczas odpowiedzi ustnych dłuższe oczekiwanie na odpowiedź, powtórzenie pytania, precyzowanie jasno i krótko pytania,
- podczas robienia notatek - ograniczenie do najistotniejszych wiadomości,
- wydłużenie czasu pracy przy pisemnych formach wypowiedzi,
- zmniejszenie ilości zadań podczas prac pisemnych,
- ocenianie prac pisemnych tylko pod względem zawartości merytorycznej, poziom graficzny pisma i estetyka nie mają wpływu na ocenę;

Uczeń z zespołem Aspergera:

- starannie należy wybrać miejsce do siedzenia w klasie, biorąc pod uwagę czynniki rozpraszające uwagę,
- przy zadawaniu pytania wskazane jest dłuższe oczekiwanie na odpowiedź, powtórzenie pytania,
- wskazane jest wydłużenie czasu pracy przy pisemnych formach wypowiedzi,
- należy robić krótkie przerwy między zadaniami, tak aby dać czas na ich przetworzenie,
- podawać tylko jedno polecenie na raz,
- wydawanie poleceń musi być jednoznaczne,
- w ocenianiu przywiązywać wagę do wypowiedzi ustnych, a prace pisemne jeśli to możliwe stosować w formie testów.

Uczeń słabo widzący, słabo słyszający:

- pozwolić zajmować uczniowi dogodne dla siebie miejsce w klasie, aby samodzielnie regulował dopływ światła,
- podczas pracy na lekcji umożliwić uczniowi korzystanie z typoskopu do odznaczania tekstu i kolorowych flamastrów do podkreślania,
- wydłużać czas podczas prezentacji rzeczy nowych i szczegółowych,
- umożliwić pracę z materiałami pisanymi powiększoną czcionką,
- indywidualizować wymagania i ocenianie w zakresie zadań wymagających szczegółowych obserwacji,
- wydłużać czas dla czynności związanych ze spostrzeżeniem, czytaniem i pisanem.

Przedmiotowy System Oceniania został opracowany w oparciu o Wewnętrzny System Oceniania.

Małgorzata Korska

Warunki, wymagania jakie musi spełniać uczeń aby uzyskać następujące oceny z biologii, chemii, fizyki, geografii i przyrody:

Wymagania na stopień niedostateczny – wymagań nie ustala się. A więc:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- ✓ nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- ✓ nie zna podstawowych praw, pojęć i wielkości fizycznych,
- ✓ często opuszcza zajęcia; nie uzupełnia podstawowych zaległości,
- ✓ nie korzysta z proponowanych form pomocy (np. zespoły wyrównawcze, konsultacje indywidualne),

Wymagania na stopień dopuszczający – dotyczą zapamiętywania wiadomości, czyli gotowości ucznia do przypomnienia sobie treści podstawowych praw fizyki, podstawowych wielkości fizycznych, najważniejszych zjawisk fizycznych. Uczeń potrafi rozwiązywać przy pomocy nauczyciela zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Zdobyte wiadomości i umiejętności są niezbędne do dalszego kontynuowania nauki fizyki i przydatne w życiu codziennym. A więc:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, a braki nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- ✓ zna podstawowe prawa i wielkości fizyczne,
- ✓ potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste doświadczenia fizyczne,
- ✓ sprostą wymaganiom koniecznym,
- ✓ systematycznie uczęszcza na zajęcia i uczestniczy w nich w miarę swoich możliwości.

Wymagania na stopień dostateczny – dotyczą zrozumienia wiadomości. Oznacza to że uczeń potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela: wyjaśnić, od czego zależą podstawowe wielkości fizyczne (np. gęstość, praca, rezystancja itp.), zna jednostki tych wielkości, zna i potrafi wyjaśnić poznane prawa fizyki, umie je potwierdzić odpowiednimi, prostymi eksperymentami(np. prawo Archimedesesa, prawo Ohma). A więc:

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- ✓ potrafi zastosować wiadomości do rozwiązywania zadań z pomocą nauczyciela,
- ✓ potrafi wykonać proste doświadczenia fizyczne z pomocą nauczyciela,
- ✓ zna podstawowe wzory, jednostki i wielkości fizyczne,
- ✓ sprostą wymaganiom koniecznym i podstawowym.

Wymagania na stopień dobry – dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych. Oznacza to opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami, które są pogłębione i rozszerzone w stosunku do wymagań podstawowych (np. obliczanie wartości wielkości fizycznej według wzoru: gęstości ,siły, mocy natężenia prądu itp.), uczeń potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne, korzystając przy tym ze słowników, tablic i innych pomocy naukowych. A więc:

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował w dużym zakresie wiadomości określone programem nauczania,
- ✓ poprawnie stosuje wiadomości do rozwiązywania typowych zadań lub problemów,
- ✓ potrafi wykonać zaplanowane doświadczenie z fizyki, rozwiązywać proste zadania lub problemy,
- ✓ sprostał wymaganiom koniecznym, podstawowym i rozszerzającym.

Wymagania na stopień bardzo dobry – dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych (np. szczegółowa analiza procesów fizycznych), w projektowaniu i wykonywaniu doświadczeń potwierdzających prawa fizyczne, rozwiązywaniu złożonych zadań rachunkowych (wyprowadzanie wzorów, analiza wykresów) oraz przedstawionych wiadomości ponadprogramowych związanych tematycznie z treściami nauczania. A więc:

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe,
- ✓ zdobytą wiedzę potrafi zastosować w nowych sytuacjach,
- ✓ jest samodzielny – korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- ✓ potrafi zaplanować i przeprowadzić doświadczenia fizyczne,
- ✓ rozwiązuje samodzielnie zadania rachunkowe i problemowe,
- ✓ osiąga sukcesy w konkursach szkolnych (o ile są organizowane),
- ✓ sprostał wymaganiom koniecznym, podstawowym, rozszerzającym i dopełniającym.

Wymagania na stopień celujący – są to wszystkie wymienione powyżej wymagania. A więc:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych)
- ✓ umie formułować problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk,
- ✓ umie rozwiązywać problemy w sposób nietypowy,
- ✓ osiąga sukcesy w konkursach poza szkolnych (na szczeblu rejonowym i wojewódzkim),
- ✓ sprostał wymaganiom koniecznym, podstawowym, rozszerzającym i dopełniającym.